

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 5 päivänä marraskuuta 2021,

ehdotuksesta asetukseksi eurooppalaisista vihreistä joukkolainoista

(CON/2021/30)

(2022/C 27/04)

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 14 päivänä lokakuuta 2021 Euroopan parlamentilta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisista vihreistä joukkolainoista ⁽¹⁾ (jäljempänä ”ehdotettu asetusta”).

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohtaan ja 282 artiklan 5 kohtaan, koska ehdotettu asetusta sisältää säännöksiä, jotka kuuluvat Euroopan keskuspankin (EKP) toimivaltaan, mukaan lukien erityisesti perussopimuksen 127 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luettelamakohdassa ja perussopimuksen 282 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin rahapolitiikan toteuttaminen, perussopimuksen 127 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu luottolaitosten toiminnan vakauden valvonta ja perussopimuksen 127 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu myötävaikuttaminen rahoitusjärjestelmän vakauten liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Yleiset huomautukset

1.1 EKP suhtautuu myönteisesti ehdotettuun asetukseen. Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Pariisin sopimuksessa vahvistettujen ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/1119 (jäljempänä ”eurooppalainen ilmastolaki”) ⁽²⁾, vahvistettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää merkittäviä investointeja, joista huomattavan osan on tultava yksityiseltä sektorilta ⁽³⁾. Kestävällä rahoituksella voi olla tässä suhteessa tärkeä rooli, sillä sen avulla sijoittajat voivat tunnistaa ympäristön kannalta kestävä sijoitukset ja mukauttaa sijoitussalkkujaan omien kestävyysstrategioidensa mukaisesti. Kestävien rahoitustuotteiden joukossa vihreät joukkolainat ovat nopeasti kasvava ja hyvin näkyvä segmentti: vihreiden joukkolainojen avoimuus on korkea, joten niiden määrän kasvaminen markkinoilla voi merkittävästi helpottaa kestävien investointien puutetta ja vastata ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan kohdistuvien sijoitusten kasvavaan kysyntään. Tätä varten vihreitä joukkolainoja koskeva selkeä ja luotettava julkinen kehys on tervetullut.

1.2 Jos unionin ympäristötavoitteiden yhteydessä hyväksytään unionin tai jäsenvaltioiden tasolla politiikkalinjauksia, joissa suositaan vihreitä joukkolainoja ja muuta kestäväan kehitykseen perustuvaa velkaa muihin velkapapereiden liikkeeseenlaskuihin nähden, se edellyttäisi myös eurooppalaisia vihreitä joukkolainoja (EuGB-joukkolainat) koskevaa standardia, johon ne voivat viitata.

⁽¹⁾ COM(2021) 391 final.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puiteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽³⁾ Ks. myös ehdotetun asetuksen perustelut.

- 1.3 EuGB-joukkolainoja koskevan standardin olemassaolo kannustaa luomaan kestäviä omaisuuseriä ja hankkeita, jotka ovat yhdenmukaisia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/852 ⁽⁴⁾ jäljempänä ”luokitusjärjestelmäasetus” ⁽⁵⁾, vahvistettujen unionin ympäristötavoitteiden, erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen, kanssa. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna EuGB-joukkolainojen yhdistäminen luokitusjärjestelmäasetukseen on tärkeä askel varmistettaessa, että ympäristön kannalta kestävä toiminta saavat tarvittavaa rahoitusta velkainstrumenttien kautta. Suosimalla sellaisten toimien rahoittamista, joilla edistetään merkittävästi luokitusjärjestelmäasetuksessa määriteltyjen ympäristötavoitteiden saavuttamista, voidaan tukea unionin talouden kehitystä kohti unionin ympäristötavoitteiden saavuttamista.
- 1.4 EKP kannattaa ehdotetun asetuksen tavoitetta luoda yhdenmukaistettu kehys EuGB-joukkolainoja varten, sillä näin lisättäisiin varmuutta siitä, että tällaiset vihreät joukkolainat todella tukevat siirtymistä vihreämpään talouteen, lisäävät tietojen saatavuutta ja avoimuutta sekä parantavat vihreiden joukkolainojen vertailukelpoisuutta, luotettavuutta ja tehokasta hinnoittelua. Vihreiden joukkolainojen markkinoilla on tällä hetkellä useita puutteita. Erityisesti olemassa olevat vihreiden joukkolainojen merkintöjä koskevat standardit perustuvat taustalla olevien vihreiden hankkeiden määritelmiin, jotka eivät ole riittävän standardoituja, tarkkoja tai kattavia ⁽⁶⁾. Luotettavien, vertailukelpoisten ja todennettujen kestävyystietojen puuttuminen heikentää vihreiden joukkolainojen markkinoiden uskottavuutta ja mahdollisesti niiden kykyä edistää siirtymistä vihreämpään talouteen, ja hillitsee siten kysyntää viherpesuun liittyvien huolenaiheiden ja liikkeeseenlaskijoiden ja sijoittajien maineeseen liittyvien mahdollisten riskien vuoksi ⁽⁷⁾. Lisäksi yhteisen viitekehyksen ja raportointimallien puuttuminen lisää vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskun transaktiokustannuksia ja vähentää näiden välineiden taloudellista houkuttelevuutta suhteessa perinteisiin rahoitusvälineisiin ⁽⁸⁾. Kaikki nämä rakenteelliset esteet rajoittavat osaltaan tämän markkinasegmentin kokoa ja likviditeettiä.
- 1.5 Objektiiivisesti todennettavissa olevien ja avoimien EuGB-joukkolainoja koskevien vaatimusten olemassaolo auttaisi vahvistamaan tämän omaisuuseräluokan uskottavuutta, vähentäisi liikkeeseenlaskijoiden ja sijoittajien maineeseen liittyviä riskejä sekä informaation epäsymmetriaa ja rajoittaisi viherpesua ⁽⁹⁾. Kuten markkinoilla on havaittu, sijoittajat palkitsevat vihreitä joukkolainoja, joiden liikkeeseenlaskijoiden maine on parempi ja joihin sovelletaan kolmansien osapuolten suorittamia tarkastuksia tiukemmilla eroilla ⁽¹⁰⁾. EuGB-joukkolainojen liikkeeseen laskeminen erittäin avoimesti voisi johtaa parempiin käsityksiin ympäristötavoitteiden merkityksestä markkinaosapuolille ja liikkeeseenlaskijoille, mikä parantaisi kaikkien rahoitusalan toimijoiden, myös EKP:n, kykyä luotettavasti tunnistaa ja arvioida ympäristön kannalta kestäviä joukkolainoja ⁽¹¹⁾. Tämän odotetaan tukevan kyseisen markkinasegmentin kasvua ja lisäävän luottamusta siihen, että vihreät joukkolainat auttavat saavuttamaan unionin ympäristötavoitteet tukemalla siirtymistä vähähiiliseen talouteen. Lisäksi ehdotettu asetus tarjoaisi – EuGB-joukkolainojen tuloksia ja luotettavuutta vahvistamalla – vahvempaa suojaa yksittäisistä viherpesutapauksista johtuvia vihreiden joukkolainojen äkillisiä arvonmuutoksia vastaan. Tämä edistäisi markkinoiden moitteetonta toimintaa ja rahoitusvakautta.
- 1.6 Ehdotettu asetus on tärkeä askel kehitettäessä yhdenmukaisia, syviä ja likvidejä unionin vihreitä pääomamarkkinoita, jotka ylittävät kansalliset rajat ja edistävät osaltaan pääomamarkkinaunionia ⁽¹²⁾. Noin 60 prosenttia kaikista vuonna 2020 maailmanlaajuisesti liikkeeseen lasketuista vihreistä etuoikeutetuista vakuudettomista joukkolainoista oli peräisin unionista ⁽¹³⁾. Kehittämällä vihreiden joukkolainojen markkinoita edelleen voitaisiin syventää unionin

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽⁵⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 2 artiklan 4 kohta.

⁽⁶⁾ Ks. ehdotetun asetuksen perustelut. Ks. myös ”Green Bond Funds – Impact Reporting Practices 2020”, joka on saatavilla Environmental Financen verkkosivuilla osoitteessa www.environmental-finance.com

⁽⁷⁾ Ks. vastaukset kuulemiseen vihreitä joukkolainoja koskevan EU:n standardin käyttöönotosta (Received contributions: Establishment of an EU Green Bond Standard), saatavilla komission verkkosivustolla osoitteessa www.ec.europa.eu

⁽⁸⁾ Ks. komission työasiakirja (vaikutusten arviointia koskeva kertomus), joka on ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisista vihreistä joukkolainoista (SWD/2021/181 final) liitteenä.

⁽⁹⁾ Ks. eurojärjestelmän vastaus Euroopan komission julkiseen kuulemiseen uudistetusta kestävästä rahoituksen strategiasta ja muiden kuin taloudellisten tietojen julkistamisesta annetun direktiivin tarkistamisesta (Eurosystem reply to the European Commission’s public consultations on the Renewed Sustainable Finance Strategy and the revision of the Non-Financial Reporting Directive), jäljempänä ”eurojärjestelmän vastaus”, s. 12, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu

⁽¹⁰⁾ Ks. esim. Bachelet, M. J., Becchetti, L. ja Manfredonia, S., ”The Green Bond Premium Puzzle: The Role of Issuer Characteristics and Third-Party Verification”, *Sustainability* 2019, Vol. 11, No 4, 1098; Kapraun, J. et al., ”(In-)Credibly Green: Which Bonds Trade at a Green Bond Premium?”, *Proceedings of Paris December 2019 Finance Meeting EUROFIDAI – ESSEC*.

⁽¹¹⁾ Ks. ehdotetun asetuksen johdanto-osan 4 perustelukappale.

⁽¹²⁾ Ks. EKP:n pääjohtajan Christine Lagarden puhe ”Towards a green capital markets union for Europe” ehdotuksesta direktiiviksi yritysten kestävyysraportoinnista järjestetyssä komission korkean tason konferenssissa, Frankfurt am Main, 6. toukokuuta 2021, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu

⁽¹³⁾ *ibid.*

taloudellista yhdentymistä⁽¹⁴⁾, ja vihreiden pääomamarkkinoiden unioni vahvistaisi entisestään unionin roolia maailmanlaajuisilla vihreillä pääomamarkkinoilla. Kehittyneiden ja yhdentyneiden unionin vihreiden pääomamarkkinoiden rakentaminen edellyttää myös laaja-alaisempia toimia pääomamarkkinoiden vahvistamiseksi muun muassa siten, että yhdenmukaistetaan entisestään valvontaa, maksukyvyttömyyssääntöjä ja sijoittajien suojaa. EKP suhtautuu tältä osin myönteisesti siihen, että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (EAMV) annetaan tehtäväksi valvoa EuGB-joukkolainojen ulkoisia arvioijia unionin tasolla⁽¹⁵⁾. Unionin roolin vakiinnuttaminen maailmanlaajuisena vihreän rahoituksen keskuksena sekä unionin pääomamarkkinoiden yhdentymisen ja kehittämisen jatkaminen auttaisivat vahvistamaan euron kansainvälistä asemaa⁽¹⁶⁾.

- 1.7 EuGB-joukkolainoja koskevan standardin olisi tarjottava vertailukohta ylöspäin suuntautuvalla lähentymisellä kansainvälisellä tasolla ja pyrittävä lisäämään vihreiden joukkolainojen osuutta vähähiiliseen talouteen siirtymisen tukemisessa ja samalla edistettävä unionin johtoasemaa vihreän rahoituksen alalla. Standardilla olisi – tiukkojen takeiden ja viherpesuun liittyvän uskottavuuden vuoksi – tavoiteltava laajaa markkinahyväksyntää myös muiden kuin unionissa asuvien keskuudessa, jotta siitä tulisi maailmanlaajuinen vertailukohde, jota voidaan jäljitellä muilla lainkäyttöalueilla. EuGB-joukkolainoja koskevan standardin houkuttelevuutta verrattuna muiden lainkäyttöalueiden markkinastandardeihin ja/tai lakisääteisiin vihreitä joukkolainoja koskeviin merkintöihin olisi arvioitava huolellisesti ja seurattava ajan mittaan. Vaikka vaatimuksia, jotka ovat tiukempia kuin vaihtoehdot standardit, perustellaan niillä saavutetulla suuremmalla avoimuudella ja uskottavuudella, on tärkeää, että EuGB-joukkolainojen käyttöönotto ei ohjaa liikkeeseenlaskijoita oikeudenkäyttöalueille, joilla pidetään yllä lievempiä vaatimuksia, mikä luo mahdollisuuksia eri maiden sääntelyerojen hyväksikäyttöön⁽¹⁷⁾. Maailmanlaajuisen koordinoinnin puuttuessa tämä voisi lopulta madaltaa kestäviä rahoitustuotteita koskevia ympäristöstandardeja maailmanlaajuisesti. Tehokas kansainvälinen yhteistyö, erityisesti kestävä rahoitusta käsittelevän G20-työryhmän ja kestävä rahoituksen kansainvälisen foorumin puitteissa, on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa vihreitä joukkolainoja koskevien standardien kansainvälinen johdonmukaisuus ja välttää vaara kilpailusta, joka johtaa sääntelyn löyhentymiseen ja joka voisi lisätä viherpesun riskiä ja heikentää vihreiden joukkolainojen myönteisiä ympäristövaikutuksia.
- 1.8 Euroopan komissio laskee osana NextGenerationEU -välineen (NGEU) joukkolainojen liikkeeseenlaskua liikkeeseen enintään 250 miljardia euroa vihreinä joukkolainoina, mikä on enintään 30 prosenttia liikkeeseenlaskun kokonaismäärästä. Koska ehdotettu asetus ei ole vielä voimassa, EKP toteaa, että nämä vihreät joukkolainat lasketaan liikkeeseen olemassa olevaan markkinastandardiin perustuvan vihreiden joukkolainojen kehyksen mukaisesti⁽¹⁸⁾. EKP on tyytyväinen siihen, että vihreiden joukkolainojen NextGenerationEU -kehys on kuitenkin mahdollisuuksien mukaan yhteensovitettu ehdotetun EuGB-joukkolainoja koskevan standardin kanssa, mutta toteaa, että NextGenerationEU -välineiden oikeudelliset ja institutionaaliset erityispiirteet merkitsevät sitä, että liikkeeseenlaskijan kyky raportoida yksityiskohtaisesti taustalla olevista sijoituksista riippuu viime kädessä jäsenvaltioiden toimittamien tietojen tarkkuudesta, täydellisyydestä ja yksityiskohtaisuudesta. Turvatakseen NextGenerationEU -välineen vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskun uskottavuuden EKP kannustaa jäsenvaltioita toimittamaan tarkkoja ja yksityiskohtaisia tietoja ympäristötavoitteita edistävien investointihankkeiden edistymisestä ja vaikutuksista ja kehottaa niitä varmistamaan, että "ei merkittävää haittaa" -periaatetta⁽¹⁹⁾ noudatetaan niiden elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpanovaiheessa⁽²⁰⁾. Lisäksi EKP kannustaa komissiota tarkkailemaan ja varmistamaan, että NextGenerationEU -välineen vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskusta saatavat tuotot käytetään tehokkaasti tukielpoisten menojen rahoittamiseen ja yksityiskohtaisen ja tarkan vaikutuskertomuksen laatimiseen.

2. Ehdotetun asetuksen merkitys EKP:n ja eurojärjestelmän tavoitteiden ja tehtävien kannalta

- 2.1 Ehdotettu asetus voi jäljempänä esitetyllä tavalla vaikuttaa tapaan, jolla keskuspankit hoitavat niille annettuja tehtäviä.

⁽¹⁴⁾ Ks. EKP:n Financial Stability Review -julkaisun luku 5.3 marraskuulta 2020, saatavilla EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu

⁽¹⁵⁾ Ks. eurojärjestelmän vastauksen s. 12.

⁽¹⁶⁾ Ks. "The role of the euro in global Green bond markets", *The international role of the euro*, EKP, kesäkuu 2020, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu

⁽¹⁷⁾ Ks. eurojärjestelmän vastauksen s. 12.

⁽¹⁸⁾ Ks. komission lehdistötiedote 7. syyskuuta 2021, "NextGenerationEU: European Commission gearing up for issuing €250 billion of NextGenerationEU green bonds", joka on saatavilla komission verkkosivustolla www.ec.europa.eu.

⁽¹⁹⁾ Ks. luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artikla.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistuki-välineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- 2.2 Rahapolitiikkaan liittyen eurojärjestelmä on jo ostanut vihreitä joukkolainoja yrityssektorin velkapapereiden osto-ohjelman (CSPP-ohjelma), omaisuusvakuudellisten arvopapereiden osto-ohjelman (ABSPP-ohjelma) ja julkisen sektorin velkapapereiden osto-ohjelman (PSPP-ohjelma) puitteissa ⁽²¹⁾. Lisäksi EKP hyväksyy vihreitä joukkolainoja luotto-operaatioiden vakuudeksi. Vihreiden joukkolainojen yhdenmukaistettu määritelmä lisääisi avoimuutta ja edistäisi vihreiden velkainstrumenttien tarjontaa.
- 2.3 Rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta vihreitä joukkolainoja koskevan yhteisen määritelmän ja standardoidun kehyksen puuttuminen on vaikeuttanut niiden taloudellisen suorituskyvyn ja pitkän aikavälin kestävyysvaikutusten analysointia. Tämä puolestaan estää arvioimasta niiden mahdollisuuksia vaikuttaa rahoitusjärjestelmän vakauteen kohdistuviin ilmatoriskeihin ⁽²²⁾. Yleisesti ottaen vain toimivat markkinat voivat auttaa tehokkaasti rahoittamaan siirtymää ja vähentämään rahoitusvakauteen kohdistuvia ilmatoriskejä. Tässä yhteydessä erilaisten toimialastandardien yleistymisen voi johtaa äkillisiin vaikutuksiin markkinoilla ja edelleen vihreiden joukkolainojen merkittävään uudelleenhinnoitteluun, kun sijoittajat pitävät vihreitä joukkolainoja laadultaan epätydyttävänä. Tämä uudelleenhinnoittelu saattaa vaikuttaa aitoihin vihreisiin joukkolainoihin, jos sijoittajien luottamus heikkenee. EuGB-joukkolainoja koskevalla standardilla voidaan tehostaa markkinoiden toimintaa, parantaa rahoitusriskien ja kestävien omaisuuserien hinnoittelua ja kasvattaa sijoittajien luottamusta tähän omaisuuseräluokkaan.
- 2.4 Luottolaitokset ovat tärkeitä toimijoita vihreiden joukkolainojen markkinoilla sekä liikkeeseenlaskijoina että sijoittajina. EuGB-joukkolainoja koskevalla standardilla on näin ollen merkitystä vakavaraisuusvalvonnan kannalta, koska se voi vaikuttaa luottolaitosten liiketoimintamalleihin, niiden julkistamiskäytäntöihin ja markkinariskiin sekä luottolaitosten toimintaan ja maineeseen liittyviin riskeihin. Liiketoimintamallin näkökulmasta yhtenäinen standardi voi luottolaitosten kannalta helpottaa vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskua, mikä voisi auttaa pankkeja ohjaamaan lainanantoon ympäristön kannalta kestäviin toimintoihin ja vaikuttaa myönteisesti vihreiden omaisuuserien osuuteen niiden salkuissa. Kun lisäksi otetaan huomioon yhä tiukemmat avoimuus- ja julkistamisvaatimukset, mukaan lukien vihreiden omaisuuserien osuuden julkistaminen tulevaisuudessa ⁽²³⁾ ja luottolaitoksille asetettavat vaatimukset, joiden mukaan niiden on ilmoitettava luottosalkkunsu yhdenmukaistamisesta Pariisin sopimuksen ⁽²⁴⁾ kanssa, EuGB-joukkolainat ovat tärkeä väline, jolla luottolaitoksia tuetaan näiden uusien vaatimusten täyttämiseksi. Lisäksi, kuten edellä 2.3 kohdassa on todettu, EuGB-joukkolainojen laaja hyväksyminen voi lieventää mahdollisia markkinariskejä, joita olemassa olevien vihreiden joukkolainojen laadun äkillisestä uudelleenarvioinnista voisi aiheutua. Lopuksi on todettava, että luottolaitoksen mahdollinen riski seuraamuksista, jotka kansallinen toimivaltainen viranomainen ⁽²⁵⁾ määrää ehdotetun asetuksen vaatimusten noudattamatta jättämisestä EuGB-joukkolainojen liikkeeseen laskemisen yhteydessä, aiheuttaa ylimääräisen operatiivisen ja maineeseen liittyvän riskin, joka on katsottava osaksi luottolaitoksiin kohdistuvaa valvontatoimintaa.
- 2.5 EKP käyttää osan omien varojen sijoitussalkusta vihreisiin joukkolainoihin tehtäviin sijoituksiin, ja se aikoo kasvattaa vihreiden joukkolainojen osuutta tässä sijoitussalkussa tulevina vuosina ⁽²⁶⁾.

3. Erityiset huomautukset

3.1 Ehdotetun asetuksen vapaaehtoisuus ja soveltamisala

⁽²¹⁾ Ks. "Purchases of green bonds under the Eurosystem's asset purchase programme", EKP:n Talouskatsaus, numero 7, EKP, 2018, saatavilla EKP:n verkkosivustolla osoitteessa www.ecb.europa.eu.

⁽²²⁾ Ks. EKP:n ja EJRK:n ilmatorisken mallintamista käsittelevän hankeryhmän julkaisu "Climate-related risk and financial Stability", heinäkuu 2021, s. 38, saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu.

⁽²³⁾ Luokitusjärjestelmäasetuksen 8 artiklassa edellytetään, että suuret yritykset antavat tietoja siitä, miten ja missä määrin niiden toiminta liittyy ympäristön kannalta kestäviin taloudellisiin toimintoihin. Delegoidussa säädöksessä täsmennetään, että luottolaitosten on julkistettava vihreiden omaisuuserien osuus vaiheittaisen soveltamisen mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2022 alkaen. Ks. komission delegoitu asetus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 täydentämisestä täsmentämällä niiden tietojen sisältö ja esitystapa, jotka direktiivin 2013/34/EU 19 a tai 29 a artiklan soveltamisalaan kuuluvien yritysten on annettava ympäristön kannalta kestävästä taloudellisista toiminnoista, sekä kyseisen tiedonantovelvollisuuden noudattamiseksi käytettävä menetelmä, C/2021/4987 final, jäljempänä "8 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös", luettuna yhdessä sen liitteiden kanssa.

⁽²⁴⁾ Komissio esittää ehdotuksessa direktiiviksi yritysten kestävyysraportoinnista, että yritykset ja rahoitusyhtiöt julkistavat kuvauksen yrityksen asettamista tavoitteista, jotka liittyvät kestäväan kehitykseen, ja yrityksen edistymisestä näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Ks. ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2021, direktiivin 2013/34/EU, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja asetuksen (EU) N:o 537/2014 muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta, COM(2021) 189 final.

⁽²⁵⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 41 artikla.

⁽²⁶⁾ Ks. 25. tammikuuta 2021 julkaistu EKP:n lehdistötiedote "ECB to invest in Bank for International Settlements' green bond fund", saatavilla EKP:n verkkosivuilla osoitteessa www.ecb.europa.eu.

- 3.1.1 Ehdotetun asetuksen mukaan EuGB-joukkolainoja koskevan standardin käyttö olisi vapaaehtoista ⁽²⁷⁾, mikä antaisi liikkeeseenlaskijoille mahdollisuuden jatkaa nykyisten toimialastandardien soveltamista vihreisiin joukkolainoihin. EKP katsoo, että tämä on tasapuolinen lähestymistapa lyhyellä aikavälillä, sillä välitön siirtyminen tiukasti velvoittavaan standardiin saattaisi johtaa luopumiseen luokitusjärjestelmään mukauttamattomista vihreistä joukkolainoista ja vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskun äkilliseen vähentymiseen unionissa ⁽²⁸⁾.
- 3.1.2 EKP pitää samalla tärkeänä, että EuGB-joukkolainasta tulee ensisijainen vihreitä joukkolainoja koskeva standardi unionissa, jotta saataisiin aikaan unionin luokitusjärjestelmän kanssa johdonmukaiset unionin vihreiden joukkolainojen markkinat ja lievennettäisiin viherpesuun liittyviä huolenaiheita. Sen vuoksi katsotaan tarpeelliseksi sitoutua selkeästi siihen, että standardi tehdään pakolliseksi uusille liikkeeseen laskettaville vihreille joukkolainoille kohtuullisen ajan kuluessa, kun taas liikkeessä olevat vihreät joukkolainat säilyttäisivät vihreän joukkolainan nimityksen pidemmän ajan ⁽²⁹⁾. Standardin tekeminen pakolliseksi loisi varmuutta markkinoille ja voisi myös kannustaa liikkeeseenlaskijoita soveltamaan EuGB-joukkolainoja koskevaa standardia ennen kuin siitä tulee pakollinen. Luokitusjärjestelmän hyvin mitoitettu laajentaminen siirtymärahoitukseen helpottaisi etenemistä pakolliseen standardiin vähentämällä riskiä kielteisistä vaikutuksista vihreisiin investointeihin, joilla on myönteinen ympäristövaikutus mutta jotka eivät täytä luokitusjärjestelmän merkittävän osuuden kynnsarvoja.
- 3.1.3 EKP myöntää kuitenkin, että konkreettisen määräajan asettaminen standardin pakottavuuden alkamiselle ei välttämättä ole yksinkertaista. On tasapainotettava olemassa olevista vihreistä joukkolainoista luopumisen ja siitä mahdollisesti seuraavien markkinahäiriöiden ja -heilahtelujen riskiä suhteessa tarpeeseen ryhtyä nopeisiin toimiin vihreän siirtymän tukemiseksi myös joukkolainamarkkinoiden kautta. Jotta vältettäisiin tahattomat seuraukset unionin vihreiden investointien virroille ja torjuttaisiin riski siitä, että vihreiden joukkolainojen liikkeeseenlaskijat ohjautuvat lainkäyttöalueille, joilla on lievemmät vaatimukset, pakollisesta standardista olisi tehtävä vaikutustearviointi ja kehystä olisi hienosäädettävä asianmukaisesti. Unionin lainsäätäjän olisi pyydyttävä komissiota arvioimaan EuGB-joukkolainoja koskevaa standardia uudelleen, jotta asiaa voidaan arvioida 31 päivään joulukuuta 2023 mennessä. Komission olisi erityisesti raportoitava Euroopan parlamentille ja neuvostolle ajankohdasta, jonka kuluessa EuGB-joukkolainoja koskevasta standardista tulee pakollinen, ja tällaisen menetelmän käytännön näkökohdista, esimerkiksi siitä, minkä tyyppisiä kestäviä joukkolainoja tämä standardi koskisi. Lisäksi myyntiryntäysten välttämiseksi voisi olla hyödyllistä selvittää, miten sijoittajien olisi kohdeltava markkinapohjaisten vapaaehtoisten standardien mukaisesti liikkeeseen laskettuja vihreitä joukkolainoja pakollisen standardin käyttöönoton jälkeen. Komission olisi suoritettava uudelleenarviointinsa kuultuaan asianomaisia sidosryhmiä, erityisesti organisaatioita, jotka tällä hetkellä laskevat liikkeeseen kestäviä joukkolainoja koskevia markkinapohjaisia standardeja ⁽³⁰⁾. Viime kädessä EuGB-joukkolainoja koskevasta standardista olisi tultava pakollinen uusille liikkeeseen laskettaville vihreille joukkolainoille kohtuullisen ajan, esim. kolmesta viiteen vuotta, kuluessa. Tarkka siirtymäaika ilmoitettaisiin edellä mainitun vaikutustearvioinnin tulosten yhteydessä.
- 3.1.4 Tällä välin olisi kannustettava EuGB-joukkolainoja koskevan standardin vapaaehtoista käyttöönottoa unionin ja kansallisella tasolla EuGB-joukkolainoja koskevien vaatimusten mukaisia joukkolainoja mahdollisesti suosivien politiikkojen kautta. EuGB-joukkolainoita on ainoa keino taata, että joukkolainoista saatujen tuottojen kautta rahoitetuilla toiminnoilla edistetään unionin ympäristötavoitteiden saavuttamista. EKP katsoo, että kaikkia EuGB-joukkolainoja olisi pidettävä täysin luokitusjärjestelmän mukaisina, minkä vuoksi ne olisi sisällytettävä sekä luokitustietojen osoittajaan että nimittäjään ⁽³¹⁾. EuGB-joukkolainan omistusosuusien vaikutus luokitustietoihin

⁽²⁷⁾ Ks. ehdotetun asetuksen johdanto-osan 7 perustelukappale.

⁽²⁸⁾ Alle 5 prosenttia sellaisten finanssialan ulkopuolisten yritysten liikevaihdosta, pääomamenoista ja toimintamenoista, jotka kuuluvat direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta 22 päivänä lokakuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/95/EU (EUVL L 330, 15.11.2014, s. 1) soveltamisalaan, arvioidaan yhdenmukaisesti luokitusjärjestelmän kanssa. Ks. ESMAn loppuraportti, s. 174, "Final Report: Advice on Article 8 of the Taxonomy Regulation", 26. helmikuuta 2021, saatavilla ESMAn verkkosivustolla osoitteessa www.esma.europa.eu. On kuitenkin huomattava, että nämä arviot koskevat kokonaisia toimialoja eivätkä vihreitä joukkolainoja. Luokitusjärjestelmään jo mukautettujen liikkeessä olevien vihreiden joukkolainojen osuuden voidaan olettaa olevan huomattavasti suurempi. Ulkopuoliset tarkastajat ovat vahvistaneet, että useat olemassa olevat vihreät joukkolainat ovat jo täysin yhdenmukaisia luokitusjärjestelmän kanssa.

⁽²⁹⁾ Pakottavassa lähestymistavassa kaikki unionissa liikkeeseen laskettujen tai unioniin sijoittautuneen liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskemien vihreiden joukkolainojen olisi käytettävä EuGB-joukkolainoita. Ks. ehdotetun asetuksen perustelut.

⁽³⁰⁾ Kaksi markkinapohjaisia kestäviä joukkolainoja koskevaa standardia ovat vihreitä joukkolainoja koskevat periaatteet (Green Bond Principles, GBP), jotka on vahvistanut International Capital Market Association (ICMA), ja Climate Bond Standard (CBS), jonka on vahvistanut Climate Bonds Initiative. Ks. ICMA:n verkkosivut osoitteessa www.icmagroup.org ja CBS:n verkkosivut osoitteessa www.climatebonds.net.

⁽³¹⁾ Luokitustiedoissa oleva keskeisten tulosindikaattorien nimittäjä kuvaa yrityksen luokitustietojen kannalta merkityksellisten toimintojen yleistä taloudellista laajuutta. Osoittaja kuvaa erityisesti niiden toimintojen laajuutta, jotka ovat luokituskriteerien mukaisia. Tulokseksi saatava suhdeluku antaa tietoa siitä, kuinka suuri osuus asianomaisen yrityksen taloudellisesta toiminnasta on yhdenmukainen luokitusjärjestelmän kanssa. Komissio ehdotti delegoidun säädöksen 8 artiklassa, että "saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja ylikansallisilta liikkeeseenlaskijoilta olisi jätettävä pois keskeisten tulosindikaattoreiden osoittajien ja nimittäjien laskennasta, koska tällä hetkellä ei ole olemassa asianmukaista laskentamenetelmää".

voisi tarjota sekä liikkeeseenlaskijoille että sijoittajille merkittävän kannustimen suosia EuGB-joukkolainoja nykyisiin standardeihin nähden, koska näin taattaisiin automaattisesti luokitusjärjestelmän kriteerien täyttyminen ilman tarvetta arvioida perusteellisesti taustalla olevien sijoitusten yhdenmukaisuutta, kuten muiden standardien tapauksessa. EuGB-joukkolainan omistussuosuksien vaikutuksen luokitustietoihin olisi oltava riippumaton liikkeeseenlaskijan julkisesta tai yksityisestä luonteesta, toisin sanoen sen olisi koskettava myös julkisen sektorin EuGB-joukkolainoja, jotka on delegoidun säädöksen 8 artiklan nojalla jätetty tällä hetkellä sekä luokitustietojen osoittajan että nimittäjän ulkopuolelle.

- 3.1.5 EKP suhtautuu myönteisesti ehdotetun asetuksen soveltamisalaan, sillä se kattaisi liikkeeseenlaskijat, jotka ovat rahoitusalan yrityksiä ja finanssialan ulkopuolisia yrityksiä, valtionlainan liikkeeseenlaskijat sekä katettujen joukkolainojen ja arvopaperistamisten liikkeeseenlaskijat, joiden arvopaperit on laskenut liikkeeseen erillisyyhtiö⁽³²⁾. EKP suhtautuu myönteisesti myös siihen, että vaatimuksia sovellettaisiin kaikkiin liikkeeseenlaskijoihin, jotka haluavat käyttää nimitystä "EuGB-joukkolaina" unionissa sijoittajien saataville asetetuissa ympäristön kannalta kestävässä joukkolainoissaan. Käsitettä "asetettu sijoittajien saataville unionissa" ei kuitenkaan määritellä ehdotetussa asetuksessa, ja asetusta olisi tältä osin selvennettävä sen varmistamiseksi, että EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijat, jotka markkinoivat niitä unionin ulkopuolella, voivat edelleen käyttää nimitystä "EuGB-joukkolaina". Tämä vaihtoehto on erityisen tärkeä, jotta voidaan edistää EuGB-joukkolainan kansainvälistä käyttöönottoa ja kannustaa hyväksymään maailmanlaajuisesti edistyneitä unionin kestävästä rahoitusta koskevia standardeja, myös unionin luokitusjärjestelmän kriteerien kansainvälistä käyttöä. Lisäksi viittaus oikeushenkilöihin EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoina⁽³³⁾ näyttää viittaavan siihen, että EuGB-joukkolainan liikkeeseenlaskijan on oltava oikeushenkilö, mikä ei päde kaikkiin joukkolainojen liikkeeseenlaskijoihin kaikkialla unionissa, esimerkiksi arvopaperistettujen omaisuuserien liikkeeseenlaskijoihin tiettyjen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yksinkertainen viittaus "yhteisöihin" näyttäisi olevan yhtä tehokas. Arvopaperistamisten osalta olisi myös tarpeen selvittää, miten ehdotettua asetusta sovellettaisiin, jotta vihreän siirtymän arvopaperistamisissa voitaisiin käyttää myös EuGB-joukkolainoja koskevaa standardia, jos omaisuuserat eivät täytä luokitusjärjestelmän kriteerejä, vaan rahoituksen tarkoitus koskee vihreän siirtymän teknologioita⁽³⁴⁾. Vihreän siirtymän arvopaperistamisten osalta luokitusjärjestelmän noudattamiseen tulevaisuudessa liittyvät velvoitteet ovat merkityksellisiä alullepanijan eivätkä liikkeeseenlaskijan erillisyyhtiön kannalta. Tämä saattaa olla tarpeen ottaa huomioon tilanteissa, joissa liikkeeseenlaskijalle asetetaan muutoin velvoitteita, esimerkiksi ehdotetun asetuksen 7 artiklassa.

3.2 Yhdenmukaistaminen luokitusjärjestelmäasetuksen kanssa

- 3.2.1 Ehdotetussa asetuksessa säädetään, että EuGB-joukkolainoilla hankittujen varojen käytön on liityttävä sellaisiin taloudellisiin toimintoihin, jotka täyttävät luokitusjärjestelmän vaatimukset tai jotka tulevat täyttämään kyseiset vaatimukset luokitusjärjestelmän mukaisesti saattamista koskevassa suunnitelmassa asetetussa määräajassa (viisi vuotta joukkolainan liikkeeseenlaskusta, tai kymmenen vuotta, jos pidempi määräaika on perusteltu kyseisten taloudellisten toimintojen erityispiirteiden vuoksi)⁽³⁵⁾. "Luokitusjärjestelmän vaatimukset" määritellään luokitusjärjestelmäasetuksen 3 artiklassa tarkoitetuiksi vaatimuksiksi. Ympäristön kannalta kestävien toimintojen on siten a) edistettävä merkittävästi yhden tai useamman luokitusjärjestelmäasetuksen 9 artiklassa asetetun ympäristötavoitteen saavuttamista, b) niistä ei saa aiheutua merkittävää haittaa kyseisille ympäristötavoitteille, c) ne on toteutettava vähimmäistason sosiaalisten suojakeinojen mukaisesti ja d) niiden on täytettävä komission vahvistamat tekniset arviointikriteerit.

- 3.2.2 EKP suhtautuu myönteisesti yhtenäistämiseen luokitusjärjestelmäasetuksen kanssa, koska näin korostetaan luokitusjärjestelmäasetuksen keskeistä merkitystä unionin kestävästä rahoituksen strategiassa ja luodaan uskottava perusta EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskusta hankittujen varojen käytön kestävyysarvioinnille⁽³⁶⁾. Huolta herättää kuitenkin se, että luokitusjärjestelmän mukaisesti saattaminen viiden tai tiettyissä olosuhteissa 10 vuoden kuluessa olisi riittävää. Vaikka liikkeeseenlaskijoita ei pitäisi rangaista siitä, että ne kohdistavat joukkolainoilla hankittuja varoja taloudelliseen toimintaan, joka ei vielä täytä luokitusjärjestelmän vaatimuksia, mutta joka täyttää ne kyseisessä määräajassa⁽³⁷⁾, on olemassa tietty riski, että ehdotetussa asetuksessa säädetyt seuraamukset eivät ole riittäviä, jos liikkeeseenlaskija ei noudata luokitusjärjestelmän mukaisesti saattamista koskevaa suunnitelmaa. Ehdotetun asetuksen liitteessä II edellytetään, että liikkeeseenlaskijat raportoivat luokitusjärjestelmän mukaisesti saattamista koskevan suunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä osana vuotuisia kohdentamisraporttejaan⁽³⁸⁾. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat vaatia liikkeeseenlaskijoita julkaisemaan nämä raportit ja antamaan vaaditut tiedot⁽³⁹⁾. Niillä ei kuitenkaan näytä olevan valtuuksia määrätä seuraamuksia tai valvoa taloudellisen

⁽³²⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 1 artikla ja perustelut.

⁽³³⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 2 artiklan 1 kohta.

⁽³⁴⁾ Ks. eurojärjestelmän vastaus Euroopan komission kohdennettuun kuulemiseen EU:n arvopaperistamista koskevan kehysten toiminnasta (Eurosystem contribution to the European Commission's targeted consultation on the functioning of the EU securitisation framework), s. 8, saatavilla EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

⁽³⁵⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 6 artikla.

⁽³⁶⁾ Ks. eurojärjestelmän vastauksen s. 12.

⁽³⁷⁾ Ks. ehdotetun asetuksen johdanto-osan 15 perustelukappale.

⁽³⁸⁾ Ks. ehdotetun asetuksen liitteessä II oleva 3 A kohta.

⁽³⁹⁾ Ks. ehdotetun asetuksen IV osasto.

toiminnan saattamista luokitusjärjestelmän vaatimusten mukaiseksi sellaisenaan. Ehdotetussa asetuksessa ei etenään säädetä EuGB-joukkolainaa koskevan merkinnän peruuttamismenettelystä lukuun ottamatta mahdollisuutta sisällyttää liikkeeseenlaskun jälkeiseen arviointiin maininta siitä, että joukkolainaa ei täytä ehdotetun asetuksen mukaisia vaatimuksia ja että siihen ei voida soveltaa nimitystä ”EuGB-joukkolainaa”⁽⁴⁰⁾. Vaikka avoimuusvaatimusten soveltamisen vuoksi on todennäköistä, että standardin noudattamatta jättäminen heijastuu joukkolainan hintaan, tällä voi olla vain rajallinen ja välillinen vaikutus EuGB-joukkolainan liikkeeseenlaskijaan, jos sillä käydään myöhemmin kauppaa markkinoilla. Ennen kuin kansallisille toimivaltaisille viranomaisille osoitetaan lisätehtäviä – sen jälkeen kun komissio on tehnyt unionin ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valtuuksien, toimeksiantojen ja täytäntöönpanotyökalujen suunnitellun arvioinnin viherpesun torjumiseksi⁽⁴¹⁾ – on olemassa riski, että liikkeeseenlaskijoihin, joiden taloudellinen toiminta, joka rahoitetaan EuGB-joukkolainasta hankituilla varoilla ja josta ilmenee, ettei sitä ole saatettu luokitusjärjestelmän mukaiseksi, ei kohdistu mitään seurauksia.

3.3 Delegoitujen säästöjen myöhempi muuttaminen

3.3.1 Ehdotetussa asetuksessa säädetään, että liikkeeseenlaskijoiden on sovellettava joukkolainoilla hankittujen varojen jakamisessa delegoituja säästöksiä (tekniset arviointikriteerit), jotka komissio on hyväksynyt tiettyjen luokitusjärjestelmäasetuksen⁽⁴²⁾ säännösten mukaisesti ja joita sovelletaan joukkolainan liikkeeseenlaskun ajankohtana tai, kun joukkolainalla hankitut varat kohdennetaan velkaan, velan syntymisajankohtana⁽⁴³⁾. Ehdotetussa asetuksessa säädetään lisäksi, että jos delegoituja säästöksiä muutetaan joukkolainan liikkeeseenlaskun jälkeen (tai jos joukkolainalla hankitut varat kohdennetaan velkaan, velan syntymisen jälkeen), liikkeeseenlaskijan on kohdennettava joukkolainalla hankitut varat muutettuja delegoituja säästöksiä soveltaen viiden vuoden kuluessa niiden soveltamisen aloittamisesta⁽⁴⁴⁾. Samalla kun otetaan täysin huomioon, että tekniset standardit voivat kehittyä ajan mittaan viime kädessä unionin ympäristötavoitteita palvelevan unionin luokitusjärjestelmän dynaamisen ja tieteeseen perustuvan luonteen vuoksi, jo liikkeeseen laskettujen EuGB-joukkolainojen taustalla olevien mittareiden muuttaminen ja sen edellyttäminen, että olemassa olevat joukkolainat ovat viiden vuoden määräajan kuluessa uusien vaatimusten mukaisia, voi aiheuttaa häiriöitä markkinoilla. Sijoittajia voitaisiin esimerkiksi kannustaa myymään vihreitä joukkolainoja ennen nimityksen ”EuGB-joukkolainaa” mahdollista menettämistä, mikä puolestaan voisi johtaa kyseessä olevien joukkovelkakirjojen hintojen häiriöihin. Lisäksi säännöksellä voi olla vaikutuksia markkinoiden syklisyyteen, sillä joukkolainojen liikkeeseenlaskijat saattavat olla taipuvaisia lykkäämään EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskua, jos delegoituihin säästöihin odotetaan muutoksia. Säännöksellä voi myös olla tahattomia vaikutuksia EuGB-joukkolainojen kestoon ja niiden taustalla olevien sijoitusten aikahorisonttiin, koska sillä saatetaan luoda rakenteellinen etusija EuGB-joukkolainoille, joilla on lyhyemmät maturiteetit, jotta vältetään delegoitujen säästöjen odotetun muutoksen kielteiset seuraukset. Näistä syistä ja puhtaasti rahoitusvakauden näkökulmasta ja EuGB-joukkolainojen markkinoiden toiminnan helpottamiseksi voi olla suotavaa, että liikkeeseenlaskijat voivat kohdentaa joukkolainoilla hankittuja varoja soveltamalla niitä delegoituja säästöksiä, joita sovelletaan joukkolainan liikkeeseenlaskun ajankohtana joukkolainan koko juoksuajan. Kuten edellä todetaan, EKP myöntää, että delegoitujen säästöjen mukauttaminen saattaa olla tarpeen ja toivottavaa unionin ympäristötavoitteisiin, erityisesti ilmastonmuutokseen, liittyvien näkökohtien vuoksi. Koska hyvin toimivat EuGB-joukkolainamarkkinat auttavat myös saavuttamaan unionin ympäristötavoitteet, paras vaihtoehto näyttäisi olevan joukkolainan liikkeeseenlaskun ajankohtana sovellettavan delegoidun säästöksen soveltaminen joukkolainan koko juoksuajan. Lisäksi komissio voisi vapaasti muuttaa delegoituja säästöksiä haluamallaan tavalla. Sen ei tarvitsisi erityisesti ottaa huomioon tällaisten muutosten mahdollisia vaikutuksia rahoitusvakauteen myöhemmässä vaiheessa. Liikkeeseenlaskun (tai velan syntymisen) aikana sovellettavia delegoituja säästöksiä sovellettaisiin luonnollisesti kaikkiin uusiin liikkeeseen laskettuihin joukkolainoihin. Tällä kokonaisratkaisulla lisättäisiin entisestään oikeusvarmuutta, mikä on myös ehdotetussa asetuksessa mainittu tavoitteeksi⁽⁴⁵⁾.

3.4 Hankittujen varojen käyttö

3.4.1 Ehdotetussa asetuksessa säädetään, että EuGB-joukkolainoilla hankitut varat voidaan muun muassa kohdentaa rahoitusvaroihin. Rahoitusvarat määritellään ehdotetussa asetuksessa siten, että niillä tarkoitetaan velkaa tai omaa pääomaa tai mitä tahansa niiden yhdistelmää. EKP ymmärtää, että tämän säännöksen tarkoituksena on kattaa

⁽⁴⁰⁾ Ks. ehdotetun asetuksen liitteessä IV oleva 3 kohdan b alakohta.

⁽⁴¹⁾ Ks. komission tiedonanto, 6. heinäkuuta 2021, Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Kestävään talouteen siirtymisen rahoitusstrategia, COM(2021) 390 lopullinen.

⁽⁴²⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 10 artiklan 3 kohta, 11 artiklan 3 kohta, 12 artiklan 2 kohta, 13 artiklan 2 kohta, 14 artiklan 2 kohta ja 15 artiklan 2 kohta.

⁽⁴³⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 7 artikla.

⁽⁴⁴⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 7 artikla. Näiden säännösten seurauksia saattaa olla tarpeen selvittää. Ehdotetun asetuksen tekstissä ei esimerkiksi selvennetä, tarkoittaako tämä sitä, että liikkeeseenlaskijan on kohdennettava hankitut varat uudelleen ja/tai voiko se myös mukauttaa nykyisiä hankkeita, jos delegoituja säästöksiä muutetaan.

⁽⁴⁵⁾ Ks. ehdotetun asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappale.

esimerkiksi tilanteet, joissa pankit laskevat liikkeeseen EuGB-joukkolainoja rahoittaakseen vihreitä lainoja asiakkailleen. Velka ei kuitenkaan ole kirjanpidollisesti omaisuuserä. Jotta määritelmä olisi yhdenmukainen IFRS-standardien ⁽⁴⁶⁾ kanssa, termi ”velka” voitaisiin korvata viittauksella ”rahoitusasamiin”.

3.5 Saattaminen unionin muun lainsäädännön mukaiseksi

3.5.1 Ehdotetussa asetuksessa keskitytään EuGB-joukkolainoja koskevien vaatimusten vahvistamiseen joukkolainojen liikkeeseenlaskijan näkökulmasta. Siinä todetaan myös, että EuGB-joukkolainaa voidaan jälleenrahoittaa antamalla uusi EuGB-joukkolainaa ⁽⁴⁷⁾. Luokitusjärjestelmäasetuksen 8 artiklan nojalla annetun delegoidun säädöksen mukaan rahoitusalan yritysten ja muiden kuin rahoitusalan yritysten on ilmoitettava, missä määrin niiden taloudellinen toiminta on luokitusjärjestelmäasetuksen mukaista. Luottolaitosten on erityisesti julkistettava vihreiden omaisuuserien osuus, joka osoittaa luokitusjärjestelmän mukaisiin toimintoihin liittyvien vastuiden osuuden verrattuna kyseisten luottolaitosten kokonaisvaroihin ⁽⁴⁸⁾. Jos pankki A laskee liikkeeseen EuGB-joukkolainan ja käyttää sillä saadut varat lainojen myöntämiseen luokitusjärjestelmän mukaisiin toimintoihin ja pankki B ostaa tämän joukkolainan sijoittajana, molemmat pankit voivat laskea kohdelainat (pankki A) ja EuGB-joukkolainan (pankki B) vihreiden omaisuuserien osuuksiinsa. Tämä merkitsee sitä, että jos pankki laskee liikkeeseen vihreisiin lainoihin tai katettuun vihreään joukkolainaan liittyvän omaisuusvakuudellisen arvopaperin, joka myöhemmin on toisen luottolaitoksen hallussa, kuten edellä olevassa esimerkissä, sekä liikkeeseenlaskija että arvopaperin haltija voisivat ottaa huomioon kohde-etuutena olevat omaisuuserät ja vastaavat arvopaperit luokitustietojensa yhteydessä. Tätä taustaa vasten olisi hyödyllistä selvittää, että jos rahoituslaitos laskee liikkeeseen EuGB-joukkolainan ja säilyttää joukkolainan osittain tai kokonaan tai pitää sen hallussaan erillisessä yrityksessä saman konsolidoidun raportoivan yhteisön alaisuudessa, ainoastaan liikkeeseenlaskijan nettomääräinen vastuu kohde-etuutena olevasta vihreästä omaisuuserästä otettaisiin mukaan laskettaessa sen luokitusjärjestelmän mukaisia omaisuuseriä vihreiden omaisuuserien osuudessa, ei lainojen ja EuGB-joukkolainan kumulatiivista arvoa.

3.5.2 Lisäksi ehdotettu asetus näyttää antavan liikkeeseenlaskijoille mahdollisuuden käyttää uudella liikkeeseen lasketulla EuGB-joukkolainalla hankittuja varoja toisen EuGB-joukkolainan ostamiseen. Ehdotetun asetuksen mukaan rahoitusvaroilla hankitut varat voidaan kohdentaa muihin rahoitusvaroihin edellyttäen, että kyseisillä rahoitusvaroilla hankitut varat kohdennetaan luokitusjärjestelmän mukaiseksi saatettuun käyttöomaisuuteen, pääomamenoihin ja toimintamenoihin ⁽⁴⁹⁾. Tämä viittaisi siihen, että tällainen transaktio voi tapahtua vain kerran. Tällainen tulkinta on perusteltu sellaisten EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskujen ketjun välttämiseksi, joita käytetään muiden EuGB-joukkolainojen ostamiseen, jotka taataan taas itse EuGB-joukkolainoilla, mikä lisäisi saman reaalityalouden takaamien nimellisten vihreiden omaisuuserien määrää. Lisäksi tällainen ketju saattaisi johtaa liikkeeseenlaskijana toimivan luottolaitoksen vihreiden omaisuuserien osuuden keinotekoiseen kasvuun kaksinkertaisen laskennan takia, jos kyseinen laitos ostaa EuGB-joukkolainan, joka on sen oman EuGB-joukkolainan suoraan tai välillisesti takaama.

3.5.3 Ehdotetun asetuksen perusteluissa todetaan, että nimityksen ”EuGB-joukkolainaa” käyttäminen ei rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ⁽⁵⁰⁾ (jäljempänä vakavaraisuusasetus), vaatimusten soveltamista. EKP:n käsityksen mukaan nimityksellä ”EuGB-joukkolainaa” ei ole vaikutusta luottolaitosten omia varoja ja likviditeettiä koskeviin vaatimuksiin niiden joukkolainojen osalta, joita käsitellään vakavaraisuusasetuksen nojalla. Olisi kuitenkin hyödyllistä selvittää yksiselitteisesti, että EuGB-joukkolainaa koskevaa standardia ei voida tulkita siten, että se estäisi luottolaitoksia soveltamasta täysimääräisesti vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia.

3.6 Avoimuusvaatimukset

3.6.1 EKP suhtautuu myönteisesti EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoita koskeviin avoimuusvaatimuksiin eli vaatimuksiin laatia EuGB-joukkolainaa koskeva tietokooste, vuotuiset kohdentamisraportit ja vaikutusraportti sekä käyttää malleja tällaisten tietojen julkistamista varten ⁽⁵¹⁾. Lisäksi EKP on tyytyväinen siihen, että tietokoosteesta

⁽⁴⁶⁾ Ks. komission asetus (EY) N:o 1126/2008, annettu 3 päivänä marraskuuta 2008, tiettyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti (EUVL L 320, 29.11.2008, s. 1).

⁽⁴⁷⁾ Ehdotetun asetuksen 4 artiklan 3 kohta.

⁽⁴⁸⁾ Ks. 8 artiklan nojalla annetun delegoidun säädöksen johdanto-osan 5 kappale.

⁽⁴⁹⁾ Ehdotetun asetuksen 5 artiklan 3 kohta. Ehdotetun asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaan jälleenrahoittaminen on sallittua laskemalla liikkeeseen uusi EuGB-joukkolainaa.

⁽⁵⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽⁵¹⁾ Ks. ehdotetun asetuksen II osaston II luku.

tehdään arviointi ennen liikkeeseenlaskua ja että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen valvoma ulkopuolinen arvioija suorittaa kohdentamisraporteista arvioinnin liikkeeseenlaskun jälkeen⁽⁵²⁾. Saman avoimuustavoitteen mukaisesti kaikilla EuGB-joukkolainoilla olisi oltava ISIN-koodi (International Securities Identification Number), ja niiden liikkeeseenlaskijat olisi yksilöitävä oikeushenkilötunnuksella (LEI).

3.6.2 Ehdotetussa asetuksessa säädetään, että liikkeeseenlaskijoiden on julkaistava verkkosivuillaan tietokooste, liikkeeseenlaskua edeltävä arviointi, vuosittaiset kohdentamisraportit, liikkeeseenlaskun jälkeiset arvioinnit ja vaikutusraportti⁽⁵³⁾. Liikkeeseenlaskijoiden on myös ilmoitettava näiden asiakirjojen julkaisemisesta kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle⁽⁵⁴⁾. Asetusehdotuksen tekstistä käy kuitenkin ilmi, että EuGB-joukkolainoja koskevia tietoja ei kerätä keskitetysti. EKP ehdottaa, että julkistetut tiedot voitaisiin sisällyttää tulevaan eurooppalaiseen keskitettyyn palvelupisteeseen (ESAP) koneellisesti luettavassa muodossa. Vihreitä joukkolainoja koskevien tietojen sisällyttäminen eurooppalaiseen keskitettyyn palvelupisteeseen muodostaisi keskitetyn asiointipisteen kaikille yritystä koskeville kriittisille tiedoille, mukaan lukien tiedot sen liikkeeseen laskemista EuGB-joukkolainoista. Näin parannettaisiin avoimuutta ja helpotettaisiin investointipäätöksiä. Ehdotetun asetuksen liitteissä ehdotettuihin raportteihin voisi sisältyä myös tietoja EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoiden maksamista maksuista ja kuluista (esimerkiksi ulkoisilta tarkastajilta siirretyt kustannukset) markkinoiden avoimuuden ja tehokkuuden lisäämiseksi. Tarkkuuden vuoksi ja tietojenkäsittelyn helpottamiseksi ehdotetussa asetuksessa olisi myös selvennettävä, että jokaisesta yksittäisestä lainasta olisi laadittava tietokooste, vuotuiset kohdentamisraportit ja vaikutusraportit riippumatta mahdollisuudesta julkaista useita tietokoosteita ja raportteja yhdessä ja sisällyttää yleiskatsausosio kaikkien yhteisön liikkeeseen laskemien EuGB-joukkolainojen yhteenlasketusta arvosta.

3.6.3 Ehdotetussa asetuksessa esitetään, että jos eurooppalaisesta vihreästä joukkolainasta on asetuksen (EU) 2017/1129⁽⁵⁵⁾ (jäljempänä "esiteasetus") nojalla julkaistava esite, kyseisessä esitteessä on siltä osin kuin siinä on annettava tietoja hankittujen varojen kohdentamisesta ilmoitettava selkeästi, että kyseinen EuGB-joukkolaina on laskettu liikkeeseen ehdotetun asetuksen mukaisesti⁽⁵⁶⁾. Ehdotetussa asetuksessa esitetään lisäksi, että EuGB-joukkolainan tietokoosteen tiedot voidaan esittää viittauksina⁽⁵⁷⁾. EuGB-joukkolainan keskeiset ominaisuudet eli tietokoosteen tiedot olisi sisällytettävä kokonaisuudessaan esitteeseen käyttämällä ehdotetun asetuksen liitteessä I olevaa vakiolomaketta. Tämä parantaisi vihreitä joukkolainoja koskevien tietojen johdonmukaisuutta ja vertailukelpoisuutta ja tarkoittaisi sitä, että rahoitustietojen tarjoajien tarvitsee viitata ainoastaan esitteisiin kerätäkseen kaikki tarvittavat tiedot näitä rahoitusvälineitä varten⁽⁵⁸⁾.

3.6.4 EuGB-joukkolainoja liikkeeseen laskevien luottolaitosten näkökulmasta avoimuusvaatimuksia voitaisiin edelleen tiukentaa asettamalla pankeille velvoite valvoa, että vihreillä lainoilla hankitut varat ovat luokitusjärjestelmän vaatimusten mukaisia.

3.7 Rekisteröintijärjestelmä ja valvontakehys

3.7.1 EKP suhtautuu myönteisesti siihen, että ehdotetulla asetuksella perustetaan rekisteröintijärjestelmä ja valvontakehys ulkopuolisia tarkastajia varten⁽⁵⁹⁾. Se on tyytyväinen myös siihen, että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle annetaan tehtäväksi valvoa ulkopuolisia arvioijia.

3.7.2 Ehdotetun asetuksen 36 artiklassa säädetään, että toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että liikkeeseenlaskijat soveltavat avoimuutta ja ulkoista arviointia koskevia vaatimuksia. Ehdotuksen 36 artiklassa viitataan esiteasetuksen säännökseen, jossa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi toimivaltainen hallintoviranomainen, joka vastaa esiteasetuksen mukaisten tehtävien suorittamisesta⁽⁶⁰⁾. Näin nimetty toimivaltainen hallintoviranomainen olisi siten myös ehdotetun asetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen. Esiteasetuksen

⁽⁵²⁾ Ks. ehdotetun asetuksen IV osaston 2 luku.

⁽⁵³⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 13 artikla.

⁽⁵⁴⁾ Ks. asetusehdotuksen 13 artiklan 4 ja 5 kohta.

⁽⁵⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/2017/EY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2017, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla ottamisen yhteydessä julkaistavasta esitteestä ja direktiivin 2003/71/EY kumoamisesta (EUVL L 168, 30.6.2017, s. 12).

⁽⁵⁶⁾ Ehdotetun asetuksen 12 artiklan 1 kohta.

⁽⁵⁷⁾ Ehdotetun asetuksen 12 artiklan 2 kohta.

⁽⁵⁸⁾ Ks. eurojärjestelmän vastauksen s. 12.

⁽⁵⁹⁾ Ks. eurojärjestelmän vastauksen s. 12.

⁽⁶⁰⁾ Ks. esiteasetuksen 31 artikla.

mukaisesta esitteen julkaisuvelvollisuudesta on kuitenkin useita poikkeuksia ⁽⁶¹⁾. Tämän vuoksi EKP ehdottaa sen selventämistä, että kotijäsenvaltion olisi nimettävä kansallinen toimivaltainen viranomainen kaikille jäljellä oleville EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoille, joiden osalta esiteasetuksessa ei automaattisesti nimitä toimivaltaista valvontaviranomaista, lukuun ottamatta suvereneja elimiä. Ehdotetussa asetuksessa säädetään nimenomaisesti, että valtiontilintarkastajiin ja muihin julkisyhteisöihin, jotka valtionlainan liikkeeseenlaskijat ovat valtuuttaneet arvioimaan ehdotetun asetuksen noudattamista, ei sovelleta sääntöjä, jotka koskevat ulkopuolisia arvioijia ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten harjoittamaa valvontaa ⁽⁶²⁾. Lainsäätäjää pyydetään pohtimaan, olisiko valtionlainan liikkeeseenlaskijoiden oltava kansallisten toimivaltaisten viranomaisten valvonnassa. Jos lainsäätäjää aikoo vapauttaa tällaiset liikkeeseenlaskijat valvonnasta sen lisäksi, että se vapauttaa valvonnasta valtiontilintarkastajat ja muut ulkopuolisia arvioijina toimivat julkisyhteisöt, selvytyden ja avoimuuden vuoksi tämä voitaisiin myös nimenomaisesti mainita ehdotetun asetuksen johdanto-osan kappaleessa.

3.7.3 Ehdotettu asetus sisältää kolmansien maiden ulkopuolisten arvioijien palvelujen tarjoamista koskevat erityissäännöt, joiden nojalla Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen voi valvoa niitä ⁽⁶³⁾. Sitä vastoin kansallisten toimivaltaisten viranomaisten suorittama liikkeeseenlaskijoiden suora valvonta näyttää rajoittuvan unionissa ⁽⁶⁴⁾ sijaitseviin liikkeeseenlaskijoihin, mutta ei ole selvää, että unionin ulkopuolella sijaitsevien EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoille osoitettaisiin kansallinen toimivaltainen viranomainen. Tämä tarkoittaa sitä, että unionin ulkopuolella sijaitsevat liikkeeseenlaskijat voisivat laskea liikkeeseen EuGB-joukkolainoja asettamalla ne sijoittajien saataville unionissa, mutta niihin ei sovellettaisi ehdotetussa asetuksessa säädettyä seuraamusjärjestelmää, mukaan lukien paikalla tehtävät tarkastukset ja hallinnolliset sakot ⁽⁶⁵⁾. Tämä asettaisi unionissa sijaitsevat liikkeeseenlaskijat selvästi epäedullisempaan asemaan sellaisiin unionin ulkopuolella sijaitseviin liikkeeseenlaskijoihin nähden, jotka kuitenkin käyttävät nimitystä "EuGB-joukkolainaa", koska viimeksi mainittuihin ei ehkä kohdistuisi seuraamuksia, vaikka ne eivät täyttäisi kaikkia ehdotetun asetuksen vaatimuksia. Viime kädessä EuGB-joukkolainaa koskevan standardin uskottavuus voisi vaarantua, jos kaikkiin EuGB-joukkolainojen liikkeeseenlaskijoihin ei sovellettaisi samaa valvontajärjestelmää. Toimivat järjestelmät sen varmistamiseksi, että kaikilla asianomaisilla liikkeeseenlaskijoilla on kansallinen toimivaltainen valvontaviranomainen, ovat jo olemassa muiden asetusten, esimerkiksi esiteasetuksen, nojalla, jos kukin kolmannen maan liikkeeseenlaskija valitsee kotijäsenvaltion. EKP ehdottaa vastaavan järjestelmän harkitsemista ehdotettuun asetukseen erityisesti nimeämällä toimivaltainen viranomainen kolmansien maiden liikkeeseenlaskijoita varten.

3.7.4 EKP toteaa lisäksi, että ehdotettuun asetukseen sisältyvät käsitteet "kotijäsenvaltio" ja "vastaanottava jäsenvaltio" ⁽⁶⁶⁾ eivät liity muihin säännöksiin eikä niitä ole määritelty ehdotetussa asetuksessa. Tämä edellyttää selvennystä.

Niiltä osin kuin EKP suosittaa ehdotettua asetusta muutettavaksi, tarkat muutosehdotukset perusteluineen on esitetty teknisessä työasiakirjassa, johon on liitetty selvitys. Tekninen työasiakirja on luettavissa englanninkielisenä EUR-Lex-verkkosivustolla.

Tehty Frankfurt am Mainissa 5 päivänä marraskuuta 2021.

EKP:n puheenjohtaja
Christine LAGARDE

⁽⁶¹⁾ Ks. esiteasetuksen 1 artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohta.

⁽⁶²⁾ Ehdotetun asetuksen 14 artiklan 3 kohta.

⁽⁶³⁾ Ks. ehdotetun asetuksen III osaston IV luku ja 59 artikla.

⁽⁶⁴⁾ Ks. ehdotetun asetuksen IV osaston 1 luku.

⁽⁶⁵⁾ Ks. ehdotetun asetuksen IV osaston 1 luku.

⁽⁶⁶⁾ Ks. ehdotetun asetuksen 40 artikla.